

چرا برنامه ریزی درسی ضروری است؟
دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه (س)
دفتر توسعه آموزش (EDO)
بهار ۱۳۹۰
بازنگری ۹۹

چرا برنامه ریزی درسی ضروری است؟ برنامه ریزی درسی انجام می شود زیرا که طرح درس:

عنصر حیاتی تدریس است ، لحظه ها را زنده می کند ، سر درگمی را از بین می برد، دانشجو را فعال می کند، هنر مدرس را نشان می دهد ، از دوباره کاری می کاهد ، پاسخگویی نیاز دانشجویان است ، باعث انجام کار در زمان خودش می شود ، هدفهای مبهم را روشن می کند، نظم منطقی ایجاد می کند، چگونه آموزش دادن را مشخص می کند، چگونه یادگرفتن را می آموزد ، شرط لازم آموزش است ، پیش نیاز یادگیری است ، توجه به تفاوت های فردی است ، سازمانی نمودن کلاسهاست ، استفاده از حواس را مقدور می سازد ، یعنی رسیدن به حیطه های یادگیری ، ارتباط مطالب را ممکن می سازد، دانش، نگرش و توانش ایجاد می کند، عوامل بازدارنده را می کاهد، دانشجویان را از پیشرفت آگاه می کند راهی برای ایجاد انگیزه است ، عامل شناخت روش های تدریس است. راه شناخت اهداف تعلیم است عمل استفاده مطلوب از وسایل آموزش است ، توجه به اهداف غائی آموزش است ، ایجاد نظم و هماهنگی می کند ، از تداخل برنامه جلوگیری می کند، کارها را هدفمند و جهت دار می کند.

تعریف طرح درس : (lesson plan)

طرح درس به خط مشی آموزش اطلاق می شود که توسط مدرس برای یک جلسه یا یک دوره تدوین می شود. طرح درس چارچوب تدریس را طراحی می کند که بر اساس آن استاد و دانشجو در هنگام تدریس با هدفی مشترک و مشخص به یک سو حرکت می کنند. آموزش بر اساس طرح درس به اساتید کمک می کند تا با برنامه مشخص سرکلاس حاضر شوند و باید های آموزشی گفته شود و مطالب درسی خود را مناسب تر ارائه دهند و تعادلی مناسب میان مطالب درس و طول مدت دوره برقرار کنند و همچنین دانشجویان را بهتر و دقیق تر سنجش و ارزیابی نمایند.

طرح درس دوره : (Course Plan)

توصیف کتبی فرآیند طرح ریزی برنامه درسی یک ترم یا یک دوره است . که این توصیف کتبی باید به سؤالات زیر پاسخ دهد:

- ۱- دانشجویان چه چیزی باید یاد بگیرند؟
- ۲- چه روش هایی برای تدریس مورد استفاده قرار خواهد گرفت؟
- ۳- دانشجویان چگونه ارزیابی خواهند شد (ابزار ارزیابی و نوع سؤالات)؟
- ۴- زمانی که دانشجویان آموزش خواهند دید (برنامه زمانی) چقدر است ؟
- ۵- عرصه آموزش کجاست (مکانی که دانشجویان در آن آموزش خواهند دید)؟

طرح درس روزانه (Daily Lesson plan):

برنامه ای است مدون و سنجیده که مدرس قبل از تدریس برای یک جلسه درس تهیه می کند.

مزایا:

- طرح درس روزانه موجب می شود که مدرس فعالیت های ضروری آموزشی را یکی پس از دیگری در مراحل و زمانهای مشخص پیش ببرد و از نتایج حاصل از آن برای تدریس در مراحل بعدی آموزش مورد استفاده قرار دهد.
- طرح درس موجب می گردد عوامل اصلی جریان تدریس در نظر گرفته شود (Must Learn) .
- باعث می شود که مدرس از روشها و فنون مناسب تدریس استفاده نماید.
- مشکلات احتمالی تدریس پیش بینی می شود.
- وجود طرح درس ارزشیابی از میزان یادگیری دانشجویان و همچنین ارزیابی فعالیت های یک مدرس را ممکن می سازد

طرح درسي که خوب تهيه شده باشد مي تواند:

- فعاليت هاي آموزشي را نظم دهد.
- وظيفه معلم و دانشجو را مشخص کند.
- توجه مدرس را به انتخاب روشهاي مناسب آموزش جلب مي نمايد.
- ارزشيابي مدرس توسط مؤسسه آموزشي را آسان مي نمايد.
- ارزشيابي دانشجو توسط مدرس را آسان مي کند.
- باعث مي شود که مدرس و دانشجو با اعتماد بيشتري سرکلاس درس حاضر شوند.

نهایتاً:

انتظار مي رود در زمان تدريس و با توجه به طرح درس و اهداف تنظيم شده، نيازهاي آموزشي دانشجويان مدنظر قرار گيرد. و آموزش با رعايت اولويت بندي زير انجام شود.

۱- Must Know :

- بيان دانسته ها و بايد هاي آموزشي.

- مواردی که دانستن آن توسط دانشجو اهميت حياتي دارد و براي انجام صحيح تدابير درماني روزمره ضروري است.

۲- Better to Know :

دانسته هايي که براي ارائه خدمات مفيد و خوب است.
دانستن اين موارد بسيار مفيد است و در طي دوران حرفه اي معمولاً مورد استفاده مي گيرد.

۳- Nice to Know :

دانسته ها براي ارائه خدمات درماني ايده آل است.

بيان مواردی که براي درك بهتر ، فرآيند بيماري ها و فرآيند درمان و يا اداره موارد در بيماريها كمك کننده است.
۴- No need Know :

دانستن اين موارد مثلاً براي يك دانشجوي مقطع پزشك عمومي يا دانشجوي مقطع کارشناس پرستاري ضروري نيست.